

Ter herinnering aan dr. Jan Verwey

Jan P. Strijbos

Het was in de glorie-dagen van het Trekstation Noordwijk/Zee. Jan Verwey en Gerrit Brouwer waren de initiatiefnemers en schreven een opwekking in De Levende Natuur, waarin ze vroegen om waarnemers, die genegen waren een tijdje naar Noordwijk aan Zee te komen om de trek waar te nemen. Dr. Thijsse, die het een prachtig plan vond, schreef er een opwekking bij en sprak van een 'sympathieke Kustwacht'. Zo trok ik op een stralende dag in het begin van oktober met mijn vriend Gerard Traanberg naar Noordwijk aan Zee.

Wij vervoegden ons aan de 'Villa', zoals het huis van de Verwey's werd genoemd, er werd opengedaan en wij werden te woord gestaan door een van de zusters van Jan Verwey.

'Ik kom voor Jan Verwey' zei ik. Ze keek even rond en antwoordde: 'Die staat daar in het duin', 'Ja, maar er staan drie jongens' gaf ik te kennen. 'Dat klopt, maar die met rood haar, dat is Jan Verwey'. 'Ja' durfde ik te zeggen, 'er staan twee jongens met rood haar'. 'Maar een er van kijkt een beetje loens en dat is hem'. Zo maakte ik kennis met Jan Verwey en tevens met Gerrit Brouwer. Er was voor beiden gezorgd voor een slaaphuis, een villa die ontruimd was en tevens voor een eethuis, waar wij de maaltijden konden gebruiken en dat alles kosteloos. Ge begrijpt dat wij kostelijke dagen doorbrachten. Zodra het een beetje licht begon te worden moesten wij uit de veren en stonden wij op onze post en werden alle passerende vogels genoteerd.

Wij hadden ook de beschikking over een villa waar wij op het dak konden waarnemen en waarvan wij een prachtig uitzicht hadden over de zee, het strand en de zeereep en vandaar konden wij ook de vogels volgen die aan de binnenkant van de zeereep hun weg naar het zuiden vervolgden. De villa was onbewoond. Maar op een keer toen wij ons naar het dak begaven en de lange gang op de bovenverdieping doorliepen naar de trap, ging er plotseling een deur open en verscheen er een jongedame die poedelnaakt overstak naar de badkamer. Jan Verwey was het eerste klaar met zijn definitie en sprak de onsterfelijke woorden: 'Jong wijfje in prachtkleed'. Jan Verwey werd op 12 mei 1899 geboren. Na

de lagere school doorliep hij het Gymnasium te Leiden en studeerde daarna biologie aan de Universiteit van Leiden. Vertoefde enige jaren in Indonesië, keerde terug naar het vaderland en werd benoemd tot directeur van het 'Instituut voor het Onderzoek der Zee' in Den Helder. Dat was een kolffe naar zijn hand. Vele langdurige en gelukkige jaren volgden. Hij had de beschikking over een onderzoekingsvaartuig de 'Max Weber', waarmee hij vele tochten maakte over de Waddenzee en het IJsselmeer. Hij voelde zich aan boord van dat vaartuig zeeman en schipper naast God. Het gebeurde nogal eens dat hij mij uitnodigde en zo zwierven wij tezamen rond en bezochten dan Rottum, Terschelling of het kleine eiland Griend, wel het sterkste bolwerk van de Grote Stern.

Hij promoveerde over een onderzoek over Coccidiu, een eencellig diertje dat een gevaarlijke hoenderziekte veroorzaakt en daarvoor zat hij te knoeien met de faeces van de kippen, een bezigheid die hem de naam van 'Poepkneder' bezorgde.

Tijdens zijn functie als directeur van het instituut in Den Helder woonde hij in Schoorl, dichtbij zijn geliefde duinen. Zijn dood op 24 september 1981 betekende een zware slag voor zijn lieve vrouw Hannie en zijn kinderen en niet minder voor zijn vele vrienden. Wij zullen nog vaak terugdenken aan deze nobele figuur, een rechtschapen en eerlijk mens en een bescheiden geleerde van grote faam.